

ORUÇ TUTMANIN VE KALKAN OLARAK İŞLEVİ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn.

Emmâ ba'd:

Fe-kâle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

قال الله عزوجل كل عمل ابن آدم له إلا الصوم فانه
لى وأنا أجزى به والصيامُ جنةٌ فإذا كان يومُ
صومٍ أحدِكُمْ فلا يرفُثْ يومئذٍ، ولا يصخبُ، فإن
سأبه أحدٌ أو قاتله فليقل: إني صائمٌ إني صائمٌ.
والَّذى نفسُ مُحَمَّدٍ بيده لخلوفُ فمِ الصَّائِمِ أَطيبُ
عندَ اللهِ يومَ القيامةِ من ریحِ المسكِ، وللصَّائِمِ
فرحانٍ يفرحُ بهما إذا أفطرَ فرحَ بفطره، وإذا لقيَ
رَبَّهُ فرحَ بصومه

Kâle'llâhu azze ve celle: Küllü ameli'bni Âdeme lehû ille's-savme ve fe-innehû lî ve

ene eczî bihî. Ve's-sıyâmu cünnetün fe-izâ kâne yevmu savmi ehadiküm fe-lâ yerfûs [yevme-izin] ve lâ yeshab fe-in sâbbehû ehadün ev kâtelehû fe'l-yekul: innî sâimun innî sâimun. Vellezî nefsü Muhammedin bi-yedihî le-hulûfu femi's-sâimi atyebu inda'llâhi min rîhi'l-miski veli's-sâimi ferhatâni yefrahu bihimâ izâ eftara feriha bi-fıtrihî ve izâ lakiye rabbehû feriha bi-savmihî.

Revâhu'l-Buhârî rahmetullâhi aleyh.

et-Tergîb ve't-Terhîb isimli çok değerli hadis kitabından, kıymetli, sağlam, ciddi, güzel bir eser olan kitaptan hadis bölümünü başından tarayarak okumaya niyet ettik. Onun için Ebû Hüreyre *radıyallahu anh'*ten Buhârî'nin rivayet ettiği bu hadîs-i şerîfle bu akşam taramaya başlamış oluyoruz.

a. Orucun Mükâfatını Ben Vereceğim

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* diyor ki;

Kâle'llâhu azze ve celle: Küllü ameli'bni Âdeme lehû ille's-savme ve fe-innehû lî.
“Pek aziz ve çok celil olan Allahu Teâlâ hazretleri dedi ki, buyurdu ki;”

“Âdemoğlunun bütün ibadetleri onundur, oruç hariç; çünkü oruç benimdir. Ötekiler onundur; ama oruç benimdir.”

Peygamber Efendimiz’in bildirdiğine göre Allahu Teâlâ hazretleri böyle buyuruyor.

Şöyle de tercüme edilebilir:

Lehû’daki *le* harfi Arapça’da “için” mânasına da gelir. “Onlar onun, bu benim. Bu benim mülküm, o onun mülkü...” Mülkiyet ifade ettiği gibi sebebiyet/sebep de ifade eder.

“Âdemoğlunun bütün ibadetleri onun içindir, kendisi içindir; ama oruç benim içindir.” Yani bütün ibadetlerden âdemoğlu bir sevap kazanır. Kendisinin menfaatine uygundur. Onun içindir. Bir mahrumiyet var. Bir sevap kazanır da, eline bir maddî bir kâr geçmiyor gibi görünüyor, mahrumiyet var gibi görünüyor. “İşte o benim içindir. Benim rızam içindir.” mânasına gelmiş olabilir. Tabii asıl mânasını Cenâb-ı Hak bilir. Kullanılan kelimelere göre bizim tahminlerimiz böyle.

Bütün ibadetler güzel; ama orucun demek ki çok ayrı bir yeri var, müstesna bir

makamı var, yüce bir şerefi var. Bunu böylece aklımıza yerleştirdikten sonra cümleye devam edelim.

Ve ene eczî bihî. "Ve orucun mükâfatını ben vereceğim."

"Ben oruç sebebi ile oruç tutan kimseyi mükâfatlandıracağım. O benim için fedakârlık yaptığından mükâfatlandıracağım."

Tabii ötekileri de; namaz kıldığımız, hacca gittiğimiz, kelime-i şehâdet getirdiğimiz, zikir yaptığımız, zekât verdiğimiz sâir zamanlarda da hepsinin mükâfatını Cenâb-ı Hak veriyor. Ama buradan, sözün gelişinden anlıyoruz ki oruca çok mükâfat verecek.

Zaten geçen akşam okuduğumuz hadîs-i şerîfte de orucun kat sayısını söylemediğini, artık nasıl dilerse o kadar, -bir kere 700'den fazla olduğunu- ne kadar verirse kendisinin fazl u kereminden vereceğini anlamış olduk.

Demek ki Rabbimiz Tebâreke ve Teâlâ; "Oruç benim rızam için tutuluyor, bir fedakârlık olduğundan, ben onu mükâfatlandıracağım. Benim için olduğu için, fedakârlık olduğu için, mahrumiyet olduğundan, sıkıntı

olduğundan onun mükâfatını özel olarak ben fazla olarak vereceğim, oruç tutanı mükâfatlandıracağım.” buyurmuş oluyor.

Ve's-sıyâmu cünnetün. “Ve oruç bir kalkandır.”

Kalkan ne demek?

Harpte insanı tehlikeden koruyan harp âleti; yuvarlak oluyor, dört köşe oluyor, uzun oluyor, kısa oluyor... Şimdi de taştan filan korunmak için zabıta ve toplum polisi kullanıyorlar. Kalkanı biliyoruz.

Oruç da kalkandır. Oruç tutan kimseyi oruç neye karşı korur?

Cehennem ateşine karşı korur. Cehennem ateşinden koruyucu. Oruç kalkandır.

Fe-izâ kâne yevmu savmi ehadiküm fe-lâ yerfüs [yevme-izin] ve lâ yeshab. “Sizden birinizin oruç tutma günü olduğu zaman...”
Fe-lâ yerfüs. “Ağzını bozmasın; çirkin, kötü, müstehcen laf söylemesin.”

Refese-yerfüsü, “müstehcen sözleri söylemek, utanılacak ayıp sözleri söylemek veya ayıp işleri yapmak” mânasına gelir. Hadis

alimlerinin buradaki açıklamalarına göre oruçlunun -zaten hanımı yasak- buradan maksat ağzını bozmaması, tatlı dilli, güleç yüzlü olması, küfür filan etmemesi. Böyle sövüp saymasın.

Ve lâ yeshab. "Bağırıp çağırmasın."

Hı harfi ile, *sad* harfi ile *sahiba-yeshabu*; yüksek sesle bağırıp çağırarak. Yani "Efelik yapmak, ağız bozmak gibi şeyler olmasın." denmiş oluyor. Oruçlu kimse kendini tutacak.

Fe-in sâbbehû ehadün. "Eğer birisi onunla sövüşmeye kalkarsa..."

Sebbe "sövmek"; *sâbbe* -uzun olursa- "sövüşmek" demek. Birisi bir laf söylüyor, ötekisi de karşılık veriyor. O başlıyor, o karşılık veriyor. Buna "karşılıklı ağız dalaşı" diyoruz. Sövüşmek, sövmek; birisi ötekisine sövüyor, ötekisi berikisine sövüyor.

"Birisi sövüşmeye kalkarsa, oruçlu kimseye gelip çatarsa..."

Ev kâtelehû. "Yahut savaşmaya kalkarsa..."

Katele "öldürmek" demek; *kâtele* "karşılıklı öldürüşmek, savaşmak" demek.

"Birisi gelip ağır ağır sözler söylerse, birisi kavga çıkarmak için yanına gelirse..."

Ne oluyor?

Hakaret ediyorlar. Bazen omuz vuruyorlar. Yakasını tutuyorlar. Kavgayı başlatmak için çeşitli bahaneler icat ediyorlar. "Vay sen misin bana öyle yapan!" O da karşılık verince kavga çıkıyor. Ama kavga iki kişi ile yapılır. Tek kişi [ile olmaz.]

b. Oruçlu Kavga Çıkarmak İsteyen Kimseye Uymasın

Peygamber Efendimiz;

"Oruçlu, kavga çıkarmak isteyen kimseye uymasın." diyor.

Onun edepsizliğine karşılık vermesin, uymasın. Kötü söz söylemişse cevap vermeyecek. El ense çekmeye başladıysa, omuz vurduysa, vurmaya kalktıysa -kabadayılıkların çeşitlerini gözünüzün önüne getirin- o da yine karşılık vermeyecek.

Burada anlıyoruz ki Yunus'un -Allah rahmet eylesin, makamını yüksek eylesin, ruhunu şâd eylesin.- "Dövene elsiz gerek, sövene dilsiz gerek." sözü demek ki hadîs-i şerîflerden alınmış çok güzel Türkçe bir söz. *Dövene elsiz gerek.* Yani vurana vurmayacak. İşte hadîs-i şerîf. *Sövene dilsiz gerek.* İşte hadîs-i şerîfte söyleniyor. *Derviş gönülsüz gerek.* Sanki gönlü yokmuş gibi, gönlü kırılmamış gibi, öyle sessiz karşılık vermeyecek. Sen böyle yaparsan olmaz. *Sen derviş olamazsın. Sen hakkı bulamazsın.*

Derviş olmak da Fenerbahçe, Beşiktaş kulübüne girmek gibi basit bir şey değil.

İnsan dervişlik yoluna neden giriyor? Takvâ yoluna neden giriyor? Niye tesbihleri çekiyor? Niye ibadetleri, taatleri yapıyor?

Sevap kazanmak için. Cenneti kazanmak için. Allah'ın rızasını kazanmak için.

Öyle olmazsa o sevapları kazanamaz. Dövene elsiz, sövene dilsiz olamazsa, o zaman sevapları kazanamaz, derviş olamaz, Allahu Teâlâ hazretlerinin rızasına eremez.

Aferin Yunus'a! Demek ki bu hadîs-i şerîfleri okumuş. Bu kitaplar vardı demek ki kendisinde... İyi tahsil görmüş.

Diyorlar ki;

"Yunus Emre ümmî."

Nasıl biliyor bunları?

Çok iyi biliyor ve en güzel tarzda tercüme etmiş. Gayet güzel okutmuş. Kısaca tam Türkçe karşılığını söyleyivermiş. Halk da anlamış. Anlaşılacak gibi söylemiş. Demek ki tahsil, terbiye görmüş de mütevâzılığından öyle söylüyor.

Peygamber Efendimiz de ümmî değil miydi?

Ümmî idi. Ama nice nice ciltlere sağmayan hikmetli sözleri var. Nice nice alimler ayağının tozuna kurban. O bakımdan o ümmîlik başka. O ümmîlik, "Başka bir tahsil, terbiye ve tesir altında kalmamış, tamamen Cenâb-ı Hakk'ın medrese-i ilâhiyesinde okumuş." demek. Peygamber Efendimiz ümmî, ne demek?

Onun mektebinde, bunun mektebinde okuyup da Őu misyonerlerin, bu misyonerlerin fikrini alıp da, tesiri altında kalıp da ondan etkilenmiŐ değil. Nereden etkilenmiŐ?

Cenâb-ı Hakk'ın ilâhî medresesinde yetiŐmiŐ; hiçbir mektep medrese görmediği halde *ulûm-u evvelîn ve âhirîne* sahip olmuş, yani Âdem atamıza kadar evvelkilerin bilgilerine ve bizden sonra kıyamete kadar da gelecek, yaŐayacak olanların ilmine sahip olmuş. Nasıl sahip olmuş?

Allah vermiş de ondan.

Nereden biliyoruz?

Hadis kitaplarında hem eskileri anlatıyor: "Âdem *aleyhisselam* Şöyle dedi. OĐlu böyle dedi. Nuh *aleyhisselam* kavmi ile Şöyle konuŐtu, böyle yaptı..." Hem de; "Kıyamette Şöyle olacak, böyle olacak... Ahlâk bozula-cak. Terbiyesiz insanlar çoğalacak. Sokaklar-da kötülükler yapılacaktır..." Kıyamet alâmet-leri, ileride olacak Őeyleri, hepsini sıralıyor. "İstanbul fetholacak, Roma fetholacaktır..." Bunların hepsini söylüyor. Demek ki Cenâb-ı

Hak bildirince her şeyi, Cenâb-ı Hakk'ın bildirmesi ile biliyor.

“Birisi gelip sövmeye, dövmeye kalkarsa...”

Fe'l-yekul. “Oruçlu desin ki;” *Innî sâimun innî sâimun.* “Ben oruçluyum. Ben oruçluyum. Bana dokunma!”

Adamın birisi için demişler ki;

“Bu adam çok iyi huyludur. Tatlı bir insandır. Melek gibidir.”

Birisi de kenardan dinlemiş. Mahallenin efesi; bıyık buranlardan, kuşağına bıçak sokanlardan, ceketi yandan takıp da efe efe ortalıkta dolaşanlardan birisi. Dinlemiş, dinlemiş... “Onun huyunu o kadar methediyorsunuz, ben gösteririm size... Onun ipliğini pazara çıkartayım, sizin dediğiniz gibi olmadığınızı size anlatayım!” Kendi içinden böyle düşünmüş. Adamı takip etmeye başlamış. O gün cuma imiş demek ki, adam da kalkmış hamama gitmiş, yıkanacak. Yıkanacak da Cuma'ya gelecek.

Cuma'ya yıkanıp da gelirse bir insan, yedi günlük günahı üç gün de artısı ile affoluyor. On günlük günahı affoluyor. Yıkanmak lazım. Evinde su yok; hamamda yıkanır, sevabı kazanır.

Hamama gitmiş, peştamali sarılmış. Tası sabunu, lifi, yıkanmak için neler lazımsa -o zaman şampuan yok- almış, bir yere oturmuş. Kurnayı açmış. Suyun dolduğu yere ne derler, orayı doldurmaya başlamış.

Kurna; su doldurulan yer. Neyse onun adı... Bizde "ahar" derler, "yalak" denir. Yalak daha ziyade -bizde- suyun aktığı [çeşmeye] derler, içinden su akan [çeşme...] içine aktığı hazneye, suyun aktığı yere de "ahar" derler. Kurna kelimesi aslında *horn*, "boynuz" kelimesinden geliyor. *Horn*, "boynuz" demek. Eskiden boynuzun ucunu kesip de üfürdükleri zaman çalarmış ya, kurna oradan geliyor. Boynuz gibi eğri olup da su içinden aktığından. Aslında kurna, "musluk" demek sonuç itibari ile... Ama musluktaki, kurnadaki suyun aktığı birikme yerine Arapça'da *hazne* derler, su haznesi; suyun biriktiği yer.

Bizim köyde "ahar" derler; çeşmenin aharı, bizde öyle derler.

Tam suyu doldurmaya başlamış... Efe de arkadan takip ediyor ya onu; o da peştamali, hamamcının verdiği malzemeyi, tas, sabun vesaire almış, bunun başına dikilmiş, demiş ki;

"Kalk buradan, ben burada yıkanacağım." demiş.

"Ya orada bir sürü kurnalar var. Git orada yıkan."

"Burada yıkanacağım. Kalk buradan." demiş.

Tası tarağı toplamış. Adam kalkmış, öbür tarafa gitmiş. "Tası tarağı topladı, gitti." sözü de o manzaradan geliyor.

Allah Allah, kavga çıkartmak istedi; itiraz bile etmedi, "peki" dedi, hemen kalktı, öbür tarafa gitti. "Kalk ben oturacağım." dedi. Orada biraz oturmuş. Gözü ile adamı takip ediyor. O da öbür tarafa gitmiş. Hamamda suları atarlar, daha önce yıkanmış olan insanın kirleri varsa gitsin diye biraz

ortalığı temizlerler... Ondan sonra açmış, hazneyi doldurmaya başlamış. Bir soğuşu bir sıcağı açarsın, ılıştırırsın. Kenara sabunu, tası koyarsın. Tam hazırlıklar başlamış, adam oradan kalkmış;

“Ben burada yıkanacağım, kalk buradan!” demiş.

“Peki” demiş, yine tası tarağı toplamış, yine gitmiş.

O oraya oturmuş biraz daha... Yine arkasından gitmiş. Ondan sonra;

“Kalk, ben burada yıkanacağım!”

Yine “peki” demiş, gitmiş.

Allah Allah... Bakmış ki, ne zaman [onu kaldırırsa] “gık” demiyor, bir itiraz etmiyor. Artık kaç defa yaptıysa bunu, en sonunda demiş ki;

“Ya hakikaten sen methettikleri kadar varmışsın. Ben seni denemek istedim ama gerçekten ahlâkın güzelmiş.”

“Kavga iki kişi ile oluyor.” dedim ya; bak, birisi uymayınca kavga çıkmıyor. Kavga çıkması için birisi başlatacak, ötekisi de uya-

cak, karşılıklı iki rakip olacak ki kavga olsun. Birisi uymayınca kavga olmuyor.

Peygamber Efendimiz de ne buyuruyor burada, neyi öğretiyor?

Oruçlu diyecek ki; "Ben oruçluyum, ben oruçluyum." "Peki, peki..." demek gibi. Yani uymayacak.

Bu münasebetle bir başka evliyâullahtan zâtın hikâyesi aklıma geldi, onu da anlata-
yım. Onu da çok methetmişler. "Bu çok mü-
barek bir zât" demişler. Birisi gitmiş çağır-
mış, demiş ki;

"Hoca efendi, bugün bizim evde çorbayı beraber içelim." demiş.

Öyle çok methettiler ya; "Buyur, çorbayı bizim evde içelim." demiş.

Hoca efendi; "olur" demiş. Davete ica-
bet lazım geliyor. Peygamber Efendimiz da-
vet edildiği yere giderdi. Kalkmış, adamın peşinden gitmiş. Evin kapısına gelmişler.

"Dur, ben içeriye bir bakayım, geldiğimi-
zi hanıma haber vereyim."

Ondan sonra içeri girmiş, çıkmış.

“Hoca efendi, kusura bakma, ev müsait değilmiş. Seni içeri alamayacağım.” demiş.

“Peki evlâdım.” demiş. Hoca efendi dönmüş, camiye gitmiş.

Biraz sonra aynı adam tekrar gelmiş. Demiş ki;

“Hocam ev müsait oldu şimdi. Bu sefer gel. Ben ‘Seninle yemeği beraber yiyelim.’ demiştim ya, şimdi müsait oldu, gel.”

“Peki evlâdım.” demiş. Kalkmışlar, yine eve kadar gitmişler. Tekrar içeri girmiş;

“Hocam, hay aksilik, yine müsait değilmiş, yine olmuyor.” demiş.

“Peki evlâdım.” demiş, yine camiye dönmüş. İki.

Ondan sonra bir daha çağırılmış, yine bir bahane bulmuş, yine geri götürmüştü. Üç, dört... Her seferinde “Peki evlâdım.” diyor. Çağırıldığı zaman geliyor; “müsait değil” dediği zaman dönüyor. Bakmış ki hiç kızmıyor, hep böyle diyor. Eline ayağına sarılmış, demiş ki;

“Beni affet hocam. Senin çok olgun bir kimse olduğunu söylemişlerdi. Çok büyük bir zât olduğunu söylemişlerdi. Denemek istedim. ‘Hiç kızmaz’ demişlerdi. Kızdırmak istedim; ama hakikaten kızmıyorsunuz. Hakikaten methettikleri kadar büyük zatmışsınız.” deyince;

“Yok evlâdım, büyüklük nerede, güzel huyluluk nerede... Bu güzel huy değil ki... Bunu Horasan’ın köpekleri bile yapar.” demiş.

Horasan’ın köpeklerine yemeği gösterirsin, “gel gel” dersin, gelir; “hoşt” dedin mi gider. Yine çağırırsın, zavallı hayvan yiyecek diye yine gelir. Yine kovalarsın, yine gider, yine uzaktan bakar, çağırırsan yine gelir.

“Köpeklerin bile yapabildiği bir şeyi insanın yapması mühim bir şey değil ki... Bunun güzellikle neresinde?” demiş.

Ama işte böyle güzel huylu insanlarmış. Kavga böyle olursa çıkmaz.

Bizim kavga çıkartmamızın sebebi ne oluyor?

Biz bir noktada “Bu kadarı da artık fazla!” diyoruz, bizim sigorta atıyor. ‘Pat’ diye attıktan sonra o zaman kavga başlıyor. Yani biz razı oluyoruz. Şeytan diyor ki; “İkiniz kavga edin, kavga edin...” Dayanıyoruz, dayanıyoruz, dayanıyoruz... En sonunda şeytana diyoruz ki; “Madem bu kadar ısrar ettin, peki ben de kavga edeyim.” diyoruz. Halbuki yapmasak yapmayız. “Tamam” desek, “peki” desek olmayacak bir şey. İnşallah olmaz.

Dövene elsiz gerek, sövene dilsiz gerek olunca, o zaman gönüller fethediliyor. Yunus Emre hiç dayak yedi mi acaba? “Dövene elsiz gerek” dedi de hiç dayak yedi mi Yunus Emre?

Sanmıyorum.

Sövdüler mi acaba kendisine?

Onu da sanmam.

Ama sövene karşılık vermeyecek gibi, dövene karşılık vermeyecek gibi güzel huylu olduğundan, öyle sevilmiş ki hâlâ unutulmuyor. Yirmibirinci yüzyıla geldik, 2000 yılında Stockholm’de nâmı konuşuluyor. Demek ki güzel huyluluk çok güzel.

İşte oruçlu; “Ben oruçluyum, ben oruçluyum.” diyecek. Yunus demek ki Peygamber Efendimiz’in istediği güzel insanlığı, güzel ahlâkı yakalayabilmiş, olmuş. Biz yapabildiysek yapabildik; yapamadıysak yapmaya çalışalım.

Vellezî nefsü Muhammedin bi-yedihî.
“Muhammed’in canı elinde olana yemin olsun ki.”

Tabir bu: “Muhammed’in nefsi, canı, hayatı elinde olana yemin olsun ki...”

Muhammed’in canı, senin canın, benim canım, bütün insanların canı, bütün canlıların canı kimin elinde?

Cenâb-ı Hakk’ın elinde.

“Canı elinde” ne demek?

İsterse alır, vermez. Bir de bakarsın, “Adam öldü.” derler. “Aa! Demin konuşuyordu?” Şimdi konuşmuyor. Hayatı bitti, son nefesini verdi. Allah rahmet eylesin, öldü. İsterse yaşatır, isterse öldürür. Dilerse hayat verir, dilerse öldürür. Hayatı elinde.

Zaten bize bu vücudu, bu varlığı, bu imkânları, bu aklı, bu fikri, bu sağlığı, sıhhati, her şeyi veren de yine Allah. Biz mi sağladık bu kemikleri, etleri? Kasaptan alıp da mı yapıştırdık? Kemikleri birbirine biz mi ekledik? Bak ne kadar ince kıvrımları var, tutma kabiliyeti var, neler yapıyor bu eller.. Hatta elleri rahatsız oluyor da ayakları ile sakat insanlar neler yapıyor. Cenâb-ı Hak ne kabiliyetler vermiş. Bunları biz mi yaptık?

“Vallah billah hiç haberimiz bile yok. Küçükken bunlar olmuş. Ben daha küçücük bebekken bir de bakıyorum, her şeyim olmuş.”

Her şeyi veren Cenâb-ı Hak. O da öyle yemin ediyor. “Canım Allah’ın elinde; beni yaşatan Allah’a yemin olsun ki.” demek. Bunun açılmış şekli, mânası bu.

Le-hulûfu femi’s-sâimi atyebu inda’llâhi min rîhi’l-miski. “Oruçlunun ağzının kokması, en kıymetli koku olan misk kokusundan Allah indinde daha kıymetlidir.”

Evet, insan acıktı mı ağzı kokar. “Açlıktan nefesi kokuyor.” derler. Güzel kokmaz,

çirkin kokar. Bazı insanların da nefesi kokar, ağzı kokar. Mesela şeker hastalarının ağzı kokar. Onun için kokmasın diye, kokusu bastırılsın diye ciklet alınıyor, karanfil alınıyor. Ağzımızın kokusu [olmasın] diye karanfil alıyoruz, karanfil kokusu duyulsun diye çirkin kokuyu bastırmaya çalışıyoruz. Ama bu çirkin kokuyu Allah sever. Açlıktan, oruçtan olan bu kokuyu Allah çok sever. Çünkü oruç onun için tutuluyor. Evet, insan zorlanıyor biraz ama çok faydalı. Allah onu çok sever.

Li's-sâimi ferhatâni. "Oruçlunun iki sevinci vardır, sevinç zamanı vardır." *Yefrahu bihimâ.* "Onunla o zamanlar geldiği zaman ferahlanır."

İzâ eftara feriha bi-fıtrihî. "Orucunu açarken yemeklerden memnun olur."

Suyu içiyor, yemeği yiyor; bir keyif, bir neşe... O orucu açarken bir neşelenir. Oruçlunun bir sevinci dünyada; akşam vakti sevinir. İftar ettiği, orucunu açtığı zaman sevinir. Bir neşe, bir şaka, bir tatlı hal... "Oh... Oruç bitti, şunu da yiyeyim, bunu da içeyim..."

Keyifli keyifli bir sevinç... Sevincin bir tanesi bu; ama asıl öteki sevinç çok önemli:

Ve izâ lakiye rabbehû feriha bi-savmihî.

“Rabbine kavuştuğu zaman...”

Öldükten sonra, âhirete gittiği zaman, hesabı görüleceği zaman; o zaman da oruç tutmuş olduğundan dolayı bir sevinir ki o sevincin haddi hududu olmaz. Çünkü mükâfatını orada görür, Rabbinin kendisini sevdiğini görür, Rabbine sevdiği bir kul olarak kavuştuğu için fevkalâde büyük bir sevinç olur.

Demek ki bizim buradaki iftardaki sevincimiz bir sevinç; ama dünya sevinci. Oruçlulara asıl büyük sevinç ne zaman olacak?

İnşaallah âhirette, Allahu Teâlâ hazretlerinin divanına, dergâh-ı ilâhiyyeye vardığı zaman olacak. Orada orucundan dolayı sevaplar kazandığını gördüğü için olacak.

Allahu Teâlâ hazretleri bu kadar kıymetli bir ibadeti yapma ayına bizi eriştirdi, elhamdülillah. Elimizden geldiğince tutuyoruz, inceliklerini de öğrenelim inşaallah. Tuttuğumuz oruçlar hatalı olmasın, güzel olsun, Al-

lah'ın rızasına uygun olsun diye de gayret edelim.

Allah hepimize tevfikini refik eylesin.
Hepimizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin.

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
6 Ramazan 1421 / 03.12.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

